

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 30. august 2018

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 832 (MOF alm. del) stillet 22. juni 2018 efter ønske fra Pia Olsen Dyhr (SF).

Spørgsmål nr. 832

”Er der forskel på intensitet og omfang i kontrollen af kemikalier i fødevarer sammenlignet med legetøj og forbrugerprodukter, og i givet fald, hvor stor er forskellen f.eks. målt i kontrolhyppighed, økonomi og årsværk? Vil ministeren forstærke kontrolindsatsen mod farligt kemi i legetøj og forbrugerprodukter?”

Svar

Der er forskel på den kontrol Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion og Fødevarestyrelsens kontrolenheder udfører, og den er ikke direkte sammenlignelig.

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektionen fører systematisk kontrol med forhandlere af pesticider og biocider, idet denne type produkter har til formål at slå skadevoldere ihjel. Der er lovkrav om, at disse produkter er godkendt af Miljøstyrelsen inden import, salg og anvendelse. For øvrige produktområder, herunder legetøj og andre forbrugerprodukter, gennemføres kontrollen som stikprøvekontroller. Dette område spænder over et særdeles omfattende antal af kemiske stoffer og produkter, som skønnes at udgøre over 100.000 forskellige produkter, som importeres, forhandles og anvendes af et ukendt antal virksomheder.

I mange tilsynskampagner foretages der kemiske analyser af produkterne for at kunne kontrollere, om lovgivningen er overholdt. Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion sender årligt i alt cirka 300 forbrugerprodukter til kemisk analyse. Ved tilsynskampagner, hvor kontrollen udelukkende vedrører mærkning af produktet, er en kemisk analyse af produkterne ikke altid nødvendig. I den type kampagner vil antallet af kontrollerede produkter ofte være væsentlig højere end i kampagner, hvor der foretages kemiske indholdsanalyser, da disse er omkostningsfulde at lave.

Miljøstyrelsen oplyser, at deres samlede årlige omkostninger til kontrol er i alt 17,04 mio. kr. Kontrollen omfatter dog også omkostninger til kontrol af pesticider, biocider til erhvervsmæssig brug samt til kontrol af kemikalier. Ca. 1,7 mio. kr. anvendes til kemiske analyser af kemikalier i forbrugerprodukter og legetøj.

Fødevarestyrelsens kontrolenheder fører kontrollen med kemiske stoffer i fødevarer. Kontrollen foretages dels som led i den almindelige fødevarekontrol, herunder kontrollkampagner, dels som prøveprojekter, hvor der udtages prøver af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer (FKM), som analyseres for indhold af udvalgte kemiske stoffer.

Det er virksomhedernes ansvar at sikre, at reglerne for kemiske stoffer i fødevarer er overholdt, og at fødevarerne dermed er sikre for forbrugerene. Uønskede kemiske stoffer i fødevarer indgår som et emne i den almindelige fødevarekontrol, hvor et kontrolbesøg oftest omfatter flere lovgivningsområder, som fx hygiejne, håndtering af fødevarer, virksomhedens egenkontrol, emballage mv. Alle relevante lovgivningsområder skal være kontrolleret inden for en periode på 1-3 år afhængig af virksomhedens kontrolfrekvens og risikoprofil. Ud over de almindelige kontrolbesøg, gennemfører Fødevarestyrelsen kontrolkampagner på bestemte områder. I 2018 er der fx kampagner, der fokuserer på anvendelse af fødevarekontaktmaterialer og tilsætningsstoffer i færdigpakkeede fødevarer importeret fra 3. lande.

Fødevarestyrelsen udtager hvert år ca. 4.000 fysiske prøver af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer, som analyseres for indhold af ét eller flere udvalgte kemiske stoffer. Knap halvdelen af prøverne udtages på baggrund af mere eller mindre bundne krav og hensyn. Prøvetyper og -antal kan være bundet af EU-forordninger eller EU-henstillinger, hvor alle medlemslande bidrager til europæisk kontrol på området og indsamling af data. Der er for nogle typer fødevarer og fødevarekontaktmaterialer fastsat importrestriktioner, hvor der skal udtages prøver af en fastsat andel af importerede partier. En del af de prøver, Fødevarestyrelsen udtager, er baseret på politiske udmeldinger om at kontrollere eller overvåge et bestemt område. Godt halvdelen er således prøver, som Fødevarestyrelsen fordeler og udvælger. Formålet med disse prøver er at kontrollere, at grænseværdier er overholdt, at overvåge området og at indsamle data til vurdering af danskernes indtag af kemiske stoffer fra fødevarer.

Fødevarestyrelsens samlede årlige omkostninger til kontrol af kemi i fødevarer skønnes således at beløbe sig til omkring 30 mio. kr. inklusive omkostninger til årsværk.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at alle Folketingets partier indgår i aftalen bag Kemiindsats 2018-21, som finansierer kontrolindsatsen for forbrugerprodukter og legetøj. Der er altså bred enighed om omfanget af kontrol af kemikalier i forbrugerprodukter og legetøj. Rapporten om squishies fra Miljøstyrelsen er et såkaldt forbrugerprojekt, der ligeledes er finansieret via Kemiindsats 2018-21. Disse forbrugerprojekter er ikke direkte kontrolprojekter, men kan bidrage til kontrol, hvis der identificeres kemikalier der giver anledning til en risiko.

Herudover finansierer Miljøstyrelsen også selv jævnligt kontrol af kemikalier i legetøj. I 2017 omfattede tre kontrolkampagner legetøj og kun med få eller ingen overtrædelser. I år vil to kontrolkampagner også omfatte legetøj, herunder kontrol af ftalater i legetøj, som er et område, hvor der oftest findes overtrædelser, og som derfor også har været kontrolleret flere gange. Sagen om kemikalier i squishies er derfor en usædvanlig sag.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Henrik Søren Larsen